

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 29.5.2013
COM(2013) 359 final

Zalecenie

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Hiszpanii z 2013 r.

**oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Hiszpanię programu
stabilności na lata 2012–2016**

{SWD(2013) 359 final}

Zalecenie

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Hiszpanii z 2013 r.

oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Hiszpanię programu stabilności na lata 2012–2016

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych¹, w szczególności jego art. 5 ust. 2,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania², w szczególności jego art. 6 ust. 1,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej³,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego⁴,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu Zatrudnienia,

po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Finansowym,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 26 marca 2010 r. Rada Europejska przyjęła wniosek Komisji dotyczący wprowadzenia nowej strategii na rzecz wzrostu i zatrudnienia, zatytułowanej „Europa 2020”, opartej na ściślejszej koordynacji polityki gospodarczej, która skupiać się będzie na najważniejszych obszarach wymagających podjęcia działań służących pobudzeniu europejskiego potencjału w dziedzinie zrównoważonego rozwoju i konkurencyjności.
- (2) W dniu 13 lipca 2010 r. na podstawie wniosków Komisji Rada przyjęła zalecenie w sprawie ogólnych wytycznych polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii (na lata 2010–2014), a w dniu 21 października 2010 r. – decyzję dotyczącą wytycznych w sprawie polityki zatrudnienia państw członkowskich⁵, które razem stanowią „zintegrowane wytyczne”. Państwa członkowskie zostały poproszone o

¹ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

² Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25.

³ COM(2013) 359 final.

⁴ P7_TA(2013)0052 i P7_TA(2013)0053.

⁵ Decyzja Rady 2013/208/UE z dnia 22 kwietnia 2013 r.

uwzględnienie zintegrowanych wytycznych w swojej krajowej polityce gospodarczej i polityce zatrudnienia.

- (3) W dniu 29 czerwca 2012 r. szefowie państw i rządów przyjęli Pakt na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, nakreślający spójne ramy działania na poziomie krajowym, unijnym i w strefie euro z wykorzystaniem wszelkich możliwych dźwigni, instrumentów i obszarów polityki. Podjęli oni decyzje co do działań, które należy przedsięwziąć w państwach członkowskich, i wyrazili przy tym pełną gotowość do realizacji celów strategii „Europa 2020” oraz wdrożenia zaleceń dla poszczególnych krajów.
- (4) W dniu 6 lipca 2012 r. Rada przyjęła zalecenie w sprawie krajowego programu reform Hiszpanii na 2012 r. oraz wydała opinię na temat przedstawionego przez Hiszpanię zaktualizowanego programu stabilności na lata 2011-2015.
- (5) W dniu 28 listopada 2012 r. Komisja przyjęła roczną analizę wzrostu gospodarczego⁶, rozpoczynając tym samym europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej w 2013 r. W dniu 28 listopada 2012 r. Komisja, na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, przyjęła sprawozdanie w ramach mechanizmu ostrzegania⁷, w którym wskazała Hiszpanię jako jedno z państw członkowskich, dla których przeprowadzona zostanie szczegółowa ocena sytuacji.
- (6) Dnia 14 marca 2013 r. Rada Europejska zatwierdziła priorytety dotyczące zapewnienia stabilności finansowej, konsolidacji fiskalnej i działań wspierających wzrost gospodarczy. Rada podkreśliła potrzebę dążenia do zróżnicowanej konsolidacji fiskalnej sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu, przywrócenia gospodarce normalnych warunków udzielania pożyczek, wspierania wzrostu i konkurencyjności, rozwiązania problemu bezrobocia i społecznych skutków kryzysu, jak również modernizacji administracji publicznej.
- (7) Dnia 10 kwietnia 2013 r. Komisja opublikowała wyniki szczegółowej oceny sytuacji⁸ dotyczącej Hiszpanii, na podstawie art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011. Analiza doprowadziła Komisję do wniosku, że w Hiszpanii występują zakłócenia równowagi makroekonomicznej. Zagrożeniem dla wzrostu i stabilności finansowej są nadal bardzo wysokie poziomy długu krajowego i zagranicznego. Sektor bankowy przechodzi proces dokapitalizowania i restrukturyzacji, między innymi z wykorzystaniem pieniędzy publicznych. Brak elastyczności na rynku produktowym i rynku pracy przyczynia się do wysokiego i wciąż rosnącego bezrobocia oraz w ogólnym ujęciu utrudnia dostosowanie gospodarki. Mimo że dokonuje się proces dostosowania, jednak skala niezbędnych korekt wymaga ciągłych zdecydowanych działań w zakresie polityki w obszarach rynku produktowego i rynku usług, rynku pracy, sektora finansowego oraz finansów publicznych.
- (8) W dniu 30 kwietnia 2013 r. Hiszpania przedłożyła program stabilności z 2013 r. obejmujący lata 2012–2016 oraz krajowy program reform (KPR) z 2013 r. W celu uwzględnienia powiązań między tymi dwoma programami poddano je jednoczesnej ocenie.
- (9) Na podstawie oceny programu stabilności z 2013 r., zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1466/97, Rada jest zdania, że scenariusz makroekonomiczny będący podstawą prognoz budżetowych przedstawionych w

⁶ COM(2012) 750 final.

⁷ COM(2012) 751 final.

⁸ SWD(2013) 116 final.

programie jest zasadniczo prawdopodobny na 2013 r., ale obarczony pewnym ryzykiem na 2014 r. i kolejne lata, w porównaniu z prognozą Komisji z wiosny 2013 r. Program przewiduje na lata 2014–2016 niższy wzrost niż zakładany w prognozie Komisji z wiosny 2013 r., jednak w prognozie tej przyjęto założenie, że obecna polityka nie ulegnie zmianie, a więc nie wzięto pod uwagę konsolidacji fiskalnej, która będzie niezbędna do osiągnięcia celów budżetowych określonych w programie. Strategia budżetowa opisana w programie ma na celu zmniejszenie do 2016 r. deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych do poziomu nieprzekraczającego wartości referencyjnej 3 % PKB. Konsolidacja polega głównie na ograniczaniu wydatków – w latach 2012–2016 wskaźnik wydatków ma się obniżyć o 3,7 punktu procentowego – a także środkach zwiększających dochody. Na podstawie (przeliczonego) salda strukturalnego⁹ planowana w programie roczna poprawa deficytu strukturalnego w latach 2013–2016 wynosi odpowiednio: 1,2 %, 0,4 %, 0,9 % oraz 0,9 % PKB. Po dokonaniu korekty nadmiernego deficytu w programie potwierdzono średniookresowy cel budżetowy zakładający osiągnięcie do 2018 r. zrównoważonej sytuacji budżetowej w kategoriach strukturalnych. Średniookresowy cel budżetowy jest bardziej ambitny niż wymaga tego pakt stabilności i wzrostu. Przewidywane tempo dostosowań pod względem strukturalnym w latach 2017–2018 stanowi wystarczający postęp na drodze do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego. Program zakłada, że wskaźnik zadłużenia publicznego osiągnie najwyższą wartość w 2016 r., a następnie zacznie spadać. Ścieżki dostosowań deficytu i długu obarczone są ryzykiem. Nie określono dostatecznie szczegółowo środków służących osiągnięciu celów związanych z deficytem, zwłaszcza na szczeblu regionalnym. W programie nie przedstawiono żadnych środków na 2016 r., a wcześniejsze środki tymczasowe są przedłużone tylko do 2014 r. Planowane oszczędności wynikające z reformy samorządów lokalnych obarczone są istotnym ryzykiem związanym z jej realizacją. Ponadto nie ma jasności co do sytuacji gospodarczej, finansowej i rynku pracy oraz zmian w dochodach w kontekście utrzymujących się znacznych zakłóceń równowagi makroekonomicznej. Wprowadzenie w życie przyjętej reformy w zakresie wczesnego przechodzenia na emeryturę oraz osiągnięcie porozumienia w sprawie czynnika stabilności złagodziłoby ryzyko dla systemu zabezpieczenia społecznego. Zagrożenie stanowią także zobowiązania warunkowe związane z programami lub gwarancjami ochrony aktywów. Odnotowano znaczne postępy w sprawozdawczości na temat wykonania budżetu, ale istnieją jeszcze możliwości poprawy przejrzystości i terminowego wdrażania mechanizmów zapobiegawczych i naprawczych przewidzianych w ustawie o stabilności budżetu. Brakuje systematycznej i terminowej sprawozdawczości w zakresie zaległych płatności instytucji rządowych i samorządowych; kwota tych należności była tak znacząca, że wymagała stworzenia doraźnego programu spłaty. Opóźnia się ustanowienie niezależnej rady budżetowej. Proponowana zmiana zasad indeksacji w odniesieniu do wszystkich dochodów i wydatków publicznych przyniosłaby oszczędności budżetowe oraz większą elastyczność cen w zależności od warunków gospodarczych. W krajowym planie reform przyznano również, że istnieje potrzeba dalszej poprawy opłacalności opieki zdrowotnej i wydatków na leki, na przykład przez zmianę cen referencyjnych oraz scentralizowanie zakupu produktów farmaceutycznych lub rozszerzenie współpłatności.

⁹ Saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe, przeliczone przez służby Komisji na podstawie informacji zawartych w programie, zgodnie ze wspólnie przyjętą metodyką.

- (10) Choć w 2012 r. doszło do znaczącego wyrównania relatywnych obciążeń podatkowych przez zwiększenie podatków konsumpcyjnych i środowiskowych, wskaźnik podatków do PKB w Hiszpanii jest jednym z najniższych w UE. Skuteczność systemu podatkowego można zwiększyć w ramach konsolidacji budżetowej, podnosząc udział podatków bezpośrednich bardziej sprzyjających wzrostowi oraz zwalczając oszustwa podatkowe i uchylanie się od opodatkowania. Hiszpania podjęła też pewne działania w celu rozwiązania problemu preferencyjnego traktowania zadłużenia w systemie opodatkowania przedsiębiorstw, ale w sytuacji wysokiego zadłużenia sektora prywatnego konieczne są dalsze wysiłki.
- (11) Program dostosowań sektora finansowego jest realizowany zgodnie z planem. Przeprowadzono w szczególności konieczne dokapitalizowania i powołano spółkę zarządzania aktywami Sareb. Restrukturyzacja banków, zgodnie z decyzjami podjętymi na mocy przepisów dotyczących pomocy państwa, będzie wymagała stałej uwagi w nadchodzących latach. Aby złagodzić ograniczenia w finansowaniu i płynności przedsiębiorstw, Hiszpania wprowadziła w 2012 r. obszerny plan spłaty zaległych płatności skarbu państwa wobec przedsiębiorstw (27,3 mld EUR) oraz podjęła różne inicjatywy w celu poszerzenia możliwości finansowania dla przedsiębiorstw. Przedłużenie planu spłaty zadłużenia skarbu państwa wobec przedsiębiorstw przewidziane jest na 2013 r.
- (12) Krytyczna jest wciąż sytuacja na rynku pracy. Dostosowanie gospodarki odchodzące od krajowego popytu i budownictwa w sytuacji nieelastycznego rynku i niedopasowania umiejętności do potrzeb rynku pracy przyczyniło się do zwiększenia stopy bezrobocia, która na początku 2013 r. wyniosła 27 %. Szczególnie niepokojący jest znaczący wzrost na koniec 2012 r. stopy bezrobocia wśród osób młodych do 56 %, a długotrwałego bezrobocia do 44,4 % całkowitego bezrobocia. Z dostępnych danych wynika, że reforma rynku pracy z 2012 r. zaczęła przynosić skutki w postaci zwiększonej wewnętrznej (wewnątrz przedsiębiorstw) elastyczności, pewnej redukcji kosztów zwolnień i ograniczonego wzrostu płac. W KPR zapowiedziano przedstawienie w lipcu 2013 r. oficjalnej oceny reformy pod kątem wyznaczonych celów, aby w razie potrzeby ją uzupełnić. Opóźnia się przeprowadzenie reform w dziedzinie aktywnej polityki rynku pracy, nadal potrzebne są też działania modernizujące i wzmacniające same publiczne służby zatrudnienia, a niedawno przyjęte rozwiązanie umożliwiające działalność prywatnych agencji zatrudnienia nie zostało jeszcze w pełni wprowadzone w życie, podobnie jak współpraca między krajowymi i regionalnymi publicznymi służbami zatrudnienia (jednolity portal pracy).
- (13) Wysoki odsetek osób bezrobotnych nieposiadających formalnych kwalifikacji (35 %) oraz niewystarczające dostosowanie kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy przyczyniają się do wysokiej stopy bezrobocia wśród osób młodych oraz do długotrwałego bezrobocia. Krajowa strategia zatrudnienia i przedsiębiorczości młodzieży na lata 2013–2016, przedstawiona w marcu 2013 r., zawiera szereg krótko- i długoterminowych środków służących poprawie możliwości zatrudnienia dla młodych ludzi. W tym samym czasie wprowadzono również koncepcję dwutorowych szkoleń zawodowych i już w 2012 r. uruchomiono projekty pilotażowe. W KPR z 2013 r. podkreślono również, jak ważne jest szybkie przeprowadzenie reformy systemu edukacji i poprawa ogólnej jakości kształcenia i szkolenia.
- (14) Głównie z powodu sytuacji na rynku pracy, a także z uwagi na ograniczoną skuteczność ochrony socjalnej w zwalczaniu ubóstwa, najważniejsze wskaźniki mierzące ubóstwo i wykluczenie społeczne w Hiszpanii nie przekraczają średniej unijnej, a narażone na nie szczególnie są dzieci. Ogólnie rzecz biorąc, nie odnotowano

większej poprawy w opracowywaniu nowych rozwiązań w zakresie polityki. Krajowy program reform nie zawiera informacji dotyczących treści ani harmonogramu przyjęcia krajowego planu działania na rzecz włączenia społecznego na lata 2013–2016. Główne zadania wynikają z potrzeby racjonalizacji celów i zasobów ujętych w odpowiednich ramach polityki, poprawy zarządzania i koordynacji między instytucjami na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym, uproszczenia procedur dla osób ubiegających się o pomoc społeczną oraz przeglądu utrudnień w mobilności. Pewien postęp odnotowano pod względem środków zwalczania ubóstwa wśród dzieci i poprawy efektywności usług pomocy dla rodzin.

- (15) Słabości w zakresie otoczenia biznesowego, takie jak segmentacja krajowego rynku czy bariery wejścia w branże usług, utrudniają tworzenie miejsc pracy, a przebieg reformy w tej dziedzinie trwa dłużej niż zakładano w planie reformy z września 2012. Pierwszy projekt ustawy w sprawie jednoci rynku został przyjęty przez rząd w styczniu 2013 r., a ostateczne przyjęcie ustawy przez Parlament ma nastąpić przed końcem 2013 r. Potwierdzone w KPR z 2013 r. zobowiązania przewidują, że pierwszy projekt przepisów o usługach świadczonych w ramach wolnych zawodów zostanie przedstawiony do końca czerwca 2013 r., a ostateczne przyjęcie ustawy w sprawie przedsiębiorczości i umiędzynarodowienia przedsiębiorstw nastąpi przed końcem 2013 r. Mimo oczekiwanych skutków tych reform, nadal istnieje pole do dalszego łagodzenia rynkowych warunków wejścia i wyjścia, w szczególności przez skrócenie terminów wydawania zezwoleń na działalność gospodarczą oraz dokonanie przeglądu ram postępowań upadłościowych. Ponadto należy się zająć barierami regulacyjnymi i innymi przeszkodami dla rozwoju przedsiębiorstw. Mimo niedawnych reform bariery wejścia dla wielkopowierzchniowych obiektów handlowych nadal ograniczają konkurencję w sektorze detalicznym. We wrześniu 2012 r. rząd przyjął projekt przepisów zakładający połączenie krajowego organu ds. konkurencji z organami nadzorczymi i regulacyjnymi w sześciu sektorach, a tym samym powołanie jednej instytucji – krajowej komisji ds. rynku i konkurencji. Reforma ta ma na celu spójne stosowanie zasad konkurencji w różnych sektorach gospodarki. Zniesienie w 2012 r. możliwości odliczenia od podatku spłaty odsetek od kredytów hipotecznych odegrało zasadniczą rolę w eliminowaniu zachęt do kupowania mieszkań na własność, jednak dążenia do stworzenia większego i bardziej efektywnego rynku mieszkań na wynajem, który sprzyjałby także mobilności pracowników, są wciąż na wczesnym etapie.
- (16) Problem deficytu taryfowego w zakresie energii elektrycznej, który stanowi potencjalnie znaczne zobowiązanie warunkowe dla budżetu i istotne ryzyko makroekonomiczne, nie został jeszcze ostatecznie rozwiązany, ponieważ środki przedstawione w 2012 r. i na początku 2013 r. okazały się niewystarczające. W KPR z 2013 r. rząd zapowiedział, że do końca czerwca 2013 r. przedstawi projekt przepisów w sprawie dalszej reformy sektora energii elektrycznej. Możliwa jest dalsza poprawa konkurencyjności na rynku detalicznym energii elektrycznej. Hiszpania ma rozbudowaną infrastrukturę transportową, lecz wybór inwestycji mógłby być bardziej rygorystyczny, a priorytetem powinno być efektywne utrzymanie istniejących sieci. W tym względzie pomocne byłoby powołanie, zgodnie z planem, niezależnego centrum monitorowania. Przeszkody techniczne i prawne utrudniają również konkurencję w sektorze kolejowego transportu towarowego i pasażerskiego.
- (17) Sytuacja daleko posuniętej decentralizacji wymaga zwiększonej koordynacji pomiędzy różnymi instytucjami administracji publicznej w celu ograniczenia kosztów oraz zmniejszenia obciążeń administracyjnych spoczywających na przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych. Temu celowi służy szereg inicjatyw, które zostały

podjęte lub są w trakcie realizacji. W szczególności w lutym 2013 r. rząd przedstawił projekt ustawy w sprawie reformy administracji lokalnej (który ma zostać przyjęty przez parlament przed końcem 2013 r.). Powołano także komitet ds. reformy administracji publicznej, którego zadaniem jest przedstawienie do końca czerwca 2013 r. propozycji reformy hiszpańskiej administracji publicznej. Obecnie wprowadzane w życie są reformy służące usprawnieniu funkcjonowania systemu sądowego, jednak niektóre działania uległy opóźnieniom i nadal istnieją możliwości poprawy efektywności hiszpańskiego sądownictwa.

- (18) W ramach europejskiego semestru Komisja przeprowadziła wszechstronną analizę hiszpańskiej polityki gospodarczej. Komisja dokonała oceny programu stabilności i krajowego programu reform. Wzięła pod uwagę nie tylko ich znaczenie dla zrównoważonego charakteru polityki budżetowej i polityki społeczno-gospodarczej w Hiszpanii, ale także stopień przestrzegania przepisów oraz wytycznych UE, ze względu na konieczność wzmocnienia całościowego zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej poprzez wnoszenie na poziomie UE wkładu w przyszłe decyzje krajowe. Zalecenia Komisji w ramach europejskiego semestru zostały przedstawione poniżej w pkt 1–10.
- (19) W świetle powyższej oceny Rada zbadała program stabilności Hiszpanii i jej opinia¹⁰ znalazła odzwierciedlenie w pkt 1 niniejszego zalecenia,
- (20) W świetle dokonanej przez Komisję szczegółowej oceny sytuacji i powyższej oceny Rada zbadała krajowy program reform i program stabilności. W ocenie zawarto wniosek, iż proponowany plan reform jest szeroko zakrojony, a kierunek zmian jest prawidłowy. Jednocześnie w ocenie podkreślono, jak pilne jest przyjęcie i skuteczne przeprowadzenie brakujących reform, aby mogły one przynieść oczekiwane pozytywne skutki. Zalecenia Rady na podstawie art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 znajdują odzwierciedlenie poniżej w pkt 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8 i 9.
- (21) W ramach europejskiego semestru Komisja przeprowadziła również analizę polityki gospodarczej strefy euro jako całości. Na tej podstawie Rada wydała zalecenia skierowane do poszczególnych państw członkowskich, których walutą jest euro. Hiszpania powinna również zapewnić pełną i terminową realizację tych zaleceń,

NINIEJSZYM ZALECA Hiszpanii podjęcie w latach 2013-2014 działań mających na celu:

- 1. Przeprowadzenie strukturalnej konsolidacji fiskalnej zgodnie z zaleceniem Rady w ramach procedury nadmiernego deficytu, aby zapewnić korektę nadmiernego deficytu do 2016 r. Przedsięwzięcie w tym celu środków przewidzianych w planie budżetowym na 2013 r. na wszystkich szczeblach instytucji rządowych i samorządowych, wzmocnienie średniookresowej strategii budżetowej wystarczająco szczegółowo określonymi środkami na lata 2014–2016. Trwała korekta nierównowagi budżetowej zależy od wiarygodnego wdrożenia ambitnych reform strukturalnych, które zwiększyłyby zdolności dostosowawcze oraz pobudziłyby wzrost gospodarczy i zatrudnienie. Po dokonaniu korekty nadmiernego deficytu dążenie do korekty strukturalnej w odpowiednim tempie, które umożliwi osiągnięcie celu średniookresowego do 2018 r. Zapewnienie surowego i przejrzystego egzekwowania środków zapobiegawczych i naprawczych przewidzianych w ustawie o stabilności budżetowej. Powołanie przed końcem 2013 r. niezależnej rady budżetowej, której zadaniem będzie analiza, doradztwo i monitorowanie zgodności polityki fiskalnej z krajowymi i unijnymi regułami fiskalnymi. Poprawę

¹⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1466/97.

efektywności i jakości wydatków publicznych na wszystkich szczeblach instytucji rządowych i samorządowych oraz przeprowadzenie do marca 2014 r. systematycznego przeglądu głównych pozycji wydatków. Zwiększenie opłacalności sektora opieki zdrowotnej przy jednoczesnym utrzymaniu dostępu do świadczeń dla grup najbardziej narażonych, na przykład przez ograniczenie wydatków szpitali na zakup produktów farmaceutycznych, usprawnienie koordynacji między różnymi rodzajami opieki oraz zwiększenie zachęt do efektywnego wykorzystywania zasobów. Podjęcie działań w celu zredukowania zaległych płatności instytucji rządowych i samorządowych, unikanie ich dalszego narastania oraz regularne publikowanie sprawozdań na temat zaległych płatności. Przyjęcie przepisów dotyczących de-indeksacji, służących obniżeniu stopnia inercji cen w wydatkach i dochodach publicznych, w takim terminie, aby weszły w życie przed 2014 r. Rozważenie dodatkowych działań w celu ograniczenia stosowania klauzul indeksacyjnych. Sfinalizowanie przed końcem 2013 r. uregulowań dotyczących czynnika stabilności, aby zapewnić długoterminową stabilność finansową systemu emerytalnego, w tym przez zagwarantowanie, że wiek emerytalny będzie podnoszony zgodnie z wydłużaniem się średniego trwania życia.

2. Przeprowadzenie do marca 2014 r. systematycznego przeglądu systemu podatkowego. Rozważenie dalszego zmniejszenia wydatków podatkowych w zakresie podatków bezpośrednich, zbadanie możliwości dalszego ograniczenia stosowania obniżonych stawek podatku VAT oraz podjęcie dodatkowych działań w zakresie podatków środowiskowych, zwłaszcza podatków paliwowych. Podjęcie dalszych działań w celu rozwiązania problemu preferencyjnego traktowania zadłużenia w systemie opodatkowania przedsiębiorstw. Intensywniejsze zwalczanie szarej strefy i pracy nierejestrowanej.
3. Wdrożenie programu dla sektora finansowego na rzecz dokapitalizowania instytucji finansowych, w tym przyjętych w listopadzie 2012 r. środków promujących pośrednictwo niebankowe.
4. Dokończenie do lipca 2013 r. oceny reformy rynku pracy z 2012 r. z uwzględnieniem wszystkich jej celów i środków oraz, w razie konieczności, przedstawienie do września 2013 r. poprawek do tej reformy. Przyjęcie do lipca 2013 r. krajowego planu zatrudnienia na 2013 r. oraz szybkie przeprowadzenie nastawionej na wyniki reformy aktywnej polityki rynku pracy, w tym przez lepsze ukierunkowanie i poprawę efektywności doradztwa w zakresie zatrudnienia. Wzmocnienie i modernizację publicznych służb zatrudnienia, aby zapewnić efektywną, przystosowaną do indywidualnych potrzeb pomoc dla osób bezrobotnych, zgodną z ich profilem zawodowym i potrzebami szkoleniowymi. Zwiększenie efektywności programów szkoleń przekwalifikowujących dla starszych wiekiem i nisko wykwalifikowanych pracowników. Uruchomienie w pełnym zakresie jednolitego portalu pracy oraz wdrożenie publiczno-prywatnej współpracy w zakresie usług zatrudnienia, aby zapewnić jej efektywne funkcjonowanie już w 2013 r.
5. Wdrożenie i ściśle monitorowanie skuteczności rozwiązań w zakresie zwalczania bierności zawodowej młodzieży, określonych w strategii zatrudnienia i przedsiębiorczości młodzieży na lata 2013–2016, na przykład za pomocą gwarancji dla młodzieży. Kontynuowanie działań zmierzających do lepszego dostosowania kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ograniczenia wczesnego kończenia nauki oraz promowania uczenia się przez całe życie. Działania te obejmują w szczególności rozszerzenie stosowania dwutorowego szkolenia zawodowego poza

obecny etap pilotażowy oraz wprowadzenie kompleksowego systemu monitorowania wyników uczniów do końca 2013 r.

6. Przyjęcie i wdrożenie koniecznych rozwiązań służących zmniejszeniu liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Do takich środków należą: wzmocnienie aktywnej polityki rynku pracy w celu poprawy zdolności do zatrudnienia osób oddalonych od rynku pracy, lepsze ukierunkowanie oraz zwiększenie skuteczności i efektywności środków wsparcia, w tym dobrej jakości usług pomocy dla rodzin.
7. Pilne przyjęcie i wdrożenie projektu ustawy w sprawie jedności rynku oraz przyspieszenie wszystkich działań uzupełniających koniecznych do szybkiego wdrożenia ustawy. Zapewnienie efektywności, autonomii i niezależności nowo powołanego organu regulacyjnego. Przyjęcie i wdrożenie przed końcem 2013 r. ustawy o stowarzyszeniach zawodowych i usługach świadczonych w ramach wolnych zawodów oraz ustawy o przedsiębiorczości. Przegrupowanie i skoncentrowanie systemów wsparcia w celu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw. Zmniejszenie liczby procedur i skrócenie terminów wydawania zezwoleń na prowadzenie działalności, w tym działalności przemysłowej, a także rozpowszechnienie stosowania pilnego trybu wydawania zezwoleń na działalność inną niż sprzedaż detaliczna. Dokonanie przeglądu i zmian ram upadłościowych dla przedsiębiorstw i osób fizycznych, w tym przez ograniczenie osobistej odpowiedzialności przedsiębiorców i ułatwienie skorzystania z drugiej szansy dla upadłych przedsiębiorstw. Wyeliminowanie nieuzasadnionych ograniczeń przy tworzeniu wielkopowierzchniowych obiektów handlowych. Dokonanie do marca 2014 r. przeglądu efektywności ram regulacyjnych w celu wspierania rozwoju rynku wynajmu mieszkań.
8. Zajęcie się problemem deficytu taryfowego w zakresie energii elektrycznej przez przyjęcie i wprowadzenie w życie reformy strukturalnej sektora energii elektrycznej do końca 2013 r. Wzmożenie wysiłków na rzecz ukończenia budowy połączeń gazowych i elektrycznych z sąsiednimi państwami. Ograniczenie zobowiązań warunkowych dla finansów publicznych wynikających z nierentownej infrastruktury transportowej. Zapewnienie niezależnej krajowej oceny przyszłych dużych projektów w zakresie infrastruktury. Podjęcie działań dla zapewnienia efektywnej konkurencji w dziedzinie kolejowego transportu towarowego i pasażerskiego.
9. Przyjęcie zgodnie z przedstawionym harmonogramem reformy administracji lokalnej oraz opracowanie do października 2013 r. planu zwiększenia efektywności całej administracji publicznej. Przyjęcie i przeprowadzenie trwających reform służących poprawie efektywności systemu sądowego.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*